

1. Профіль освітньої програми «Професійна освіта. Інформаційні технології»
Спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Факультет інформатики, математики та економіки Кафедра інформатики і кібернетики
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Обмеження щодо форм навчання	Очна, заочна
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти «Доктор філософії» Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Освітня програма «Професійна освіта. Інформаційні технології»
Передумови	Наявність ступеня магістра, спеціаліста
Мова(и) викладання	українська
Опис предметної області	Об’єкт вивчення: професійне навчання в галузі інформаційних технологій; освітній процес вищої школи; засоби інформаційно-комунікаційних технологій; інструментальні засоби та ресурси створення і супроводження освітнього програмного забезпечення. Цілі навчання: сформувати здатність до застосування загальнонаукових методів системного, функціонального і статистичного дослідження, сучасних методів науково-дослідної та педагогічної діяльності. Теоретичний зміст предметної області: сучасні теорія і методика професійної освіти з акцентом на методологію наукових досліджень у сфері професійної підготовки фахівців галузі інформаційних технологій і методика навчання дисциплін комп’ютерного профілю. Методи, методики та технології: інтерактивні технології навчання (навчальний тренінг, «мозкова атака», проблемне навчання, дискусії, імітаційно-ігрове навчання, кейс-метод, метод квестів тощо); технології навчального

	проектування з парним або груповим виконанням проектів та їх захистом в умовах широкої групової дискусії; участь у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів; участь у підготовці наукових проектів на конкурси Міністерства освіти і науки України; участь у виконанні бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт. Інструменти та обладнання: комп'ютерні мережі; системи управління базами даних, операційні системи; освітні інформаційні ресурси.
Академічні права випускників	Можливість навчання за програмою другого (наукового) рівня вищої освіти.
2 – Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
Обсяг освітньої програми ЄКТС	Обсяг освітньо-наукової програми доктора філософії на основі ступеня магістра становить 43 кредити ЄКТС. Обов'язкові освітні компоненти - 31 кредит ЄКТС, 930 год. Вибіркові освітні компоненти - 12 кредитів ЄКТС, 360 год.
3 – Мета освітньої програми	
Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, здатних до: - науково-дослідницької діяльності в області професійної освіти; - викладацької діяльності за освітніми програмами професійної освіти; - дослідження педагогічних процесів, освітніх систем та їх закономірностей; - здійснення педагогічної експертизи і моніторингу; - розробки і впровадження педагогічних технологій для вирішення завдань освіти, науки, культури та соціальної сфери.	
4 – Характеристика освітньої програми	
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова. Передбачається ґрунтовне вивчення теорії та методики застосування ІКТ в освіті і науці, проблем їх оцінювання, експертизи та апробації, а також теоретико-методологічних основ створення та використання комп'ютерно-орієнтованих систем і засобів навчання.
Основний фокус освітньої програми	Акцент робиться на підготовку фахівців вищої кваліфікації, здатних до: обґрунтування теоретичних основ та вдосконалення наявних освітніх технологій, що дає змогу на більш високому теоретико-методологічному рівні підвищити якість знань особистості; виявлення закономірностей, обґрунтування методологічних підходів і принципів організації освітнього процесу у закладах професійної і вищої освіти; наукове обґрунтування змісту, методів, організаційних форм і

	засобів професійної освіти; дослідження та розробка стандартів у професійній освіті; досліджень наступності професійної підготовки у закладах освіти; вивчення, узагальнення передового педагогічного досвіду з професійного навчання дорослого й незайнятого населення; дослідження інноваційних процесів у професійній освіті; розробки педагогічних засад професійно-творчого розвитку особистості в системі неперервної професійної освіти; обґрунтування основ формування педагогічної майстерності науково-педагогічних і педагогічних працівників; розробки та обґрунтування науково-дослідної складової підготовки фахівців з метою цілеспрямованого формування дослідницької компетентності здобувачів освіти; організації навчально-виробничої, виробничої та навчальної практик; створення та реалізації просвітницьких програм з метою популяризації наукових знань і культурних традицій інформаційного суспільства. Ключові слова: теорія професійної підготовки, методика професійної підготовки, освіта, наукове дослідження, викладач, здобувач вищої освіти, інформаційні технології, інформаційно-освітнє середовище.
Особливості програми	Програма зорієнтована на проведення наукових досліджень з професійної підготовки фахівців для галузі інформаційних технологій. Особливістю наукової складової програми є те, що окремі складові власних наукових досліджень аспіранти зможуть виконувати під час практичних та семінарських занять з дисциплін професійної підготовки. Можливими напрямками досліджень наукової складової освітньо-наукової програми є: формування змісту професійної освіти і навчання на засадах компетентнісного підходу; розроблення інноваційних технологій для професійної підготовки здобувачів освіти різних рівнів; проектування системи консультування з професійної кар'єри; обґрунтування методичних основ дистанційного професійного навчання; проектування інформаційно-освітнього середовища закладу освіти; виявлення тенденцій розвитку систем професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу та можливостей творчого використання інноваційних ідей цих країн у модернізації професійної освіти в Україні. Для проведення наукових експериментів застосовуються експериментальні майданчики на базі закладів освіти. Експериментальна та науково-дослідна робота

	проводиться згідно договорів про співпрацю із вітчизняними та закордонними закладами освіти. Високий рівень наукової складової підготовки забезпечується потужною науковою школою з професійної підготовки фахівців на чолі з доктором педагогічних наук, доцентом Кругликом В.С., розвиненою міжнародною співпрацею у науковій і освітній сферах, наявністю спеціалізованих лабораторій. Викладачі, залучені до професійної і наукової підготовки, пройшли стажування у провідних європейських університетах, мають міжнародний досвід освітньої і наукової діяльності.
5 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Дослідницька та викладацька діяльність у сфері освіти. Адміністративна та управлінська діяльність у сфері освіти. Посади згідно класифікатора професій ДК 003:2010 України: Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), дирек-тор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проект-ної) (1210.1), директор (начальник) професійного освітнього закладу (професійно-технічного училища, професійного училища та ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету та ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), науковий співробітник (2213.1).
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (наукового) рівня вищої освіти.
6 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання і навчання здійснюється на засадах студентоцентрованого підходу, академічної свободи, проблемно-орієнтованого та диференційованого навчання, самонавчання, інтенсифікації та індивідуалізації навчання.

	Підхід до викладання та навчання передбачає підтримку, консультування та тісну співпрацю здобувачів з викладачами та стейкхолдерами і академічною спільнотою, залучення до консультування здобувачів психологів-практиків; сприяння участі здобувачів у науковій діяльності. Реалізується через кредитно трансферну систему організації навчання, навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості. Викладання проводиться у формі: лекцій і практичних занять, самостійної роботи на основі підручників, вивчення сучасних наукових психологічних джерел та з використанням елементів дистанційного навчання (на платформі Moodle), консультацій із викладачами, виробничої практики, підготовки дисертаційної роботи (єдність навчання через дослідження).
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за бально-рейтинговою системою. Види контролю: поточний, періодичний, підсумковий. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, модульні контрольні роботи, індивідуальні завдання, заліки, екзамени, захист звіту з виробничої практики, захист дисертаційної роботи. Система підсумкового оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості. Атестація проводиться у формі публічного захисту з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня. Передбачає можливість апеляції.
7 – Перелік компетентностей випускника рівня доктора філософії	
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Створення та інтерпретація нових знань через оригінальне дослідження або інші передові вчення такої якості, що задовольняють вимоги рецензентів на національному та міжнародному рівнях. ЗК 2. Здатність до цілісного викладу основних проблем філософії на рівні об’єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення.

	ЗК 3. Здатність до науково-професійного іншомовного мовлення. Здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, для розуміння іншомовних наукових та професійних текстів для спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищах. ЗК 4. Здатність до комплексного застосування сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 5. Готовність до використання сучасних методів і технологій навчання. ЗК 6. Здатність доводити результати досліджень та інновацій до колег, представляти та захищати їх. ЗК 7. Брати участь у критичному діалозі. ЗК 8. Розпочинати та проводити складні соціальні процеси у своїй професійній області. ЗК 9. Здатність до критики та самокритики. ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 1. Знання філософських, історичних та психолого-педагогічних основ інформатизації професійної освіти. СК 2. Здатність до дослідження і системного аналізу процесів розвитку, еволюції та конвергенції інформаційно-комунікаційних технологій у професійній освіті. СК 3. Здатність до проведення досліджень у галузі теорії та методики застосування апаратних і програмних засобів інформатизації професійної освіти. СК 4. Здатність до розробки формального апарату опису науково-освітніх інформаційних просторів. СК 5. Здатність до дослідження теоретичних і методичних проблем розробки і використання інформаційно-комунікаційних технологій для вимірювання та оцінювання рівня навчальних досягнень, моніторингу освітньої діяльності, освітнього аудиту і маркетингу. СК 6. Здатність до розробки інноваційних методичних систем навчання інформатичних дисциплін та інформаційно-комунікаційних технологій у різних галузях професійної освіти, а також використання інформаційних і комунікаційних засобів у позааурочній діяльності, забезпечення системи інформаційного освітнього консультування та професійної орієнтації. СК 7. Здатність до цілеспрямованого і обґрунтованого вибору і використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій у професійній і відкритій

освіті, а також у процесі наукових досліджень й обробки отриманих результатів.

СК 8. Здатність до удосконалення теоретичних та методичних засад розробки і використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній освіті.

СК 9. Здатність до створення і розвитку комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища, електронного науково-освітнього інформаційного простору для комп'ютерної підтримки освіти в умовах розвитку інформаційного суспільства і переходу до суспільства знань.

СК 10. Здатність консультувати здобувачів вищої освіти з питань організації і проведення теоретичних і прикладних наукових досліджень у галузях професійної освіти й інформаційних технологій.

СК 11. Здатність моделювати, реалізовувати і оцінювати освітній процес у закладах вищої освіти.

СК 12. Здатність складати програми професійної освіти з урахуванням запитів регіонального, загальнонаціонального й світового ринків праці.

СК 13. Уміння організації роботи дослідницької групи в галузі професійної освіти.

СК 14. Володіння культурою наукового дослідження у галузі професійної освіти й інформаційних технологій.

СК 15. Здатність до особистої відповідальності та ініціативи у процесі розв'язування складних і непередбачуваних ситуацій у контекстах, пов'язаних з професійною освітою.

СК 16. Рефлексивні уміння до інтерпретації результатів наукового дослідження; оцінювання межі застосування апробованих методичних систем і прийомів та можливих ризиків їх впровадження у освітнє і соціокультурне середовище; прогнозування стратегії подальших досліджень.

СК 17. Здатність обґрунтовано обирати та ефективно використовувати освітні технології, методичні системи, методи і засоби навчання і виховання з метою забезпечення високого рівня особистого та професійного розвитку здобувачів вищої освіти.

СК 18. Готовність до педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

8 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

ПРН 1. з предметної області „професійна освіта”;

- ПРН 2.** з предметної області „інформаційно-комунікаційні технології”;
- ПРН 3.** іноземної мови у галузях освіти й інформаційно-комунікаційних технологій;
- ПРН 4.** теоретичних і методологічних основ організації і проведення наукових досліджень у сфері професійної освіти;
- ПРН 5.** створювати та інтерпретувати нові знання під час вирішення проблем оригінального дослідження або практичної діяльності у сфері професійної освіти;
- ПРН 6.** пояснювати теоретичні та практичні проблеми, узагальнювати відомості про історію розвитку та сучасний стан наукових знань у сфері професійної освіти й інформаційно-комунікаційних технологій;
- ПРН 7.** пояснювати зміст основних концепцій, теоретичних проблем філософії й методології освіти, науки й інформаційно-комунікаційних технологій;
- ПРН 8.** володіти термінологічним апаратом з обраного наукового напрямку і використовувати його у писемному і усному спілкуванні.
- ПРН 9.** ініціювати інноваційні комплексні проекти у галузі професійної освіти на основі впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- ПРН 10.** розробляти та використовувати автоматизовані системи інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу, підтримки наукових досліджень, вимірювання та оцінювання рівня навчальних досягнень, моніторингу освітньої діяльності, освітнього аудиту і маркетингу;
- ПРН 11.** досліджувати психолого-педагогічні засади і методи навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- ПРН 12.** надавати науково-педагогічне обґрунтування створення та впровадження в освітню практику автоматизованих, моделюючих, експертних систем, семантичних і штучних нейронних мереж і баз знань;
- ПРН 13.** вирішувати психолого-педагогічні та організаційно-методичні проблеми розробки та використання автоматизованих систем інформаційно-методичного забезпечення навчально-виховного процесу і підтримки наукових досліджень;
- ПРН 14.** збирати, обробляти, аналізувати, систематизувати та інтерпретувати інформацію у процесі наукового дослідження;
- ПРН 15.** вибирати експериментальні і теоретичні методи, а також засоби дослідження, адекватні розв’язуванню задачам;
- ПРН 16.** надавати методичну допомогу і наукові консультації здобувачам освіти щодо пошуку інформації для виконання завдання, збору, аналізу, результатів тощо;
- ПРН 17.** здійснювати обговорення отриманих наукових результатів іноземною мовою в усній та письмовій формах;
- ПРН 18.** оформлювати концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей комп’ютерних наук, психології, філософії, етики, естетики, педагогіки та ін.;
- ПРН 19.** ставити і розв’язувати педагогічні задачі, проектувати педагогічні

ситуації та можливі варіанти їх розвитку;
ПРН 20. оцінювати ефективність змісту, форм, методів, засобів навчання і виховання та прогнозувати результати їх масового впровадження;
ПРН 21. аналізувати і обґрунтовувати свої судження, умовиводи щодо доцільності педагогічних дій;
ПРН 22. володіти методами і методиками діагностики рівня формування компетентностей здобувачів професійної освіти;
ПРН 23. реалізовувати навички професійного мислення у галузі педагогічного менеджменту для визначення мети і задач професійної діяльності.

9 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Професійну підготовку здобувачів вищої освіти здійснює випускова кафедра інформатики і кібернетики. Науково-педагогічні працівники, які входять до складу групи забезпечення спеціальності, відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним у «Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347).
Матеріально-технічне забезпечення	- аудиторії для проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять; - мультимедійне обладнання для проведення занять, зокрема в онлайн режимі; - комп'ютерні робочі місця, комплекти робототехніки, інше обладнання, програмне забезпечення, доступ до мережі Інтернет, необхідні для досягнення програмних результатів навчання; - здобувачі вищої освіти забезпечуються гуртожитком у випадку необхідності; - спортивні зали та майданчики, скалодром, актові зали, пункти харчування, медичний пункт.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт університету http://mdpu.org.ua - YouTube-канал «Студентське Телебачення МДПУ» https://www.youtube.com/channel/UCGydx1qrmKvfKEpYx3j9m7g - сайт кафедри інформатики і кібернетики http://inf.mdpu.org.ua/ - facebook-сторінка кафедри інформатики і кібернетики https://www.facebook.com/ikafedraMDPU - instagram-акаунт кафедри інформатики і кібернетики https://www.instagram.com/ikafedramdpu - наукова бібліотека університету - електронна бібліотека (репозитарій) http://eprints.mdpu.org.ua - сайт Центру освітніх дистанційних технологій

	університету, що функціонує на платформі Moodle http://www.dfn.mdpu.org.ua - навчально-методичні комплекси дисциплін - каталог вибіркових дисциплін http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/index.php?categoryid=3830 - хмарні сервіси Google Workspace for Education - масові відкриті онлайн курси на платформах Oracle Academy, Coursera, Prometheus, EdEra
10 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здобувачі вищої освіти мають можливість в рамках національної академічної мобільності проходити у ЗВО-партнерах окремі курси, навчатися протягом семестру з подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів. Принципи академічної мобільності визначаються законодавством України. Можливість навчатися за кількома спеціальностями або у кількох ЗВО одночасно визначається законодавством України.
Міжнародна кредитна мобільність	Принципи міжнародної академічної мобільності визначаються законодавством України, інших країн та міждержавними угодами. Кожен здобувач вищої освіти має можливість пройти процедуру визнання кредитів/періодів навчання.